

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

UMETNOSTNA ZGODOVINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Torek, 5. junij 2018

SPLOŠNA MATURA

Moderirana različica

DEL A**Izpitna pola 1****1. naloga: Oltarji od antike do renesanse**

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.1	4	<ul style="list-style-type: none"> ♦ slika 1.1: grška antična umetnost/helenizem ♦ slika 1.2: rimska antična umetnost ♦ slika 1.3: gotika ♦ slika 1.4: renesansa/zgodnja renesansa/ renesansa severno od Alp 	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.2	2	♦ C, D	
	1	♦ B	
Skupaj	3		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.3	2	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Oltar na sliki 1.2 je kamnit, na sliki 1.3 pa lesen. ♦ Kamnit ni polihromiran, leseni je polihromiran in pozlačen. ♦ Oltar na sliki 1.3 vključuje tudi slike. ♦ Relief na sliki 1.2 je plitev, na sliki 1.3 pa zelo globok. ♦ Oltar na sliki 1.2 je klesan, na sliki 1.3 pa rezljan. 	Za en pravilen odgovor 1 točka.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.4	1	♦ krilni oltar/poliptih/triptih	Za en pravilen odgovor 1 točka.
	2	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ (Gotski) krilni oltarji so leseni. ♦ So rezljani. ♦ Običajno so pozlačeni. ♦ So monumentalni/velikih mer. ♦ Gre za kombinacijo slikarstva in kiparstva. ♦ So sestavljeni iz več kril. ♦ Se zapirajo kot omara. ♦ Imajo dve lici: delavniško in praznično stran. ♦ So polihromirani. 	
Skupaj	3		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.5	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Jan van Eyck/Hubert van Eyck ♦ Gentski oltar 	Za obe pravilni navedbi 1 točka.
	2	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ oljno slikarstvo ♦ realizem ♦ barvna perspektiva ♦ žive barve ♦ natančnost v detajlih 	Za en pravilen odgovor 1 točka.
Skupaj	3		

2. naloga: Profana arhitektura v starem veku

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.1	1	♦ Vse stavbe so vladarske palače.	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.2	4	♦ slika 2.1: mezopotamska/asirska umetnost slika 2.2: minojska/kretska umetnost slika 2.3: mikenska umetnost slika 2.4: rimska antična umetnost	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.3	3	tri od: ♦ Obe stavbi sta bili monumentalni/velikih mer. ♦ Obe sta bili zgrajeni na veliki površini. ♦ Obe palači sta bili središče dvorskega življenja: v njiju je poleg vladarja prebival dvor in tisti, ki so skrbeli za njegovo vzdrževanje. ♦ Palača v Korsabadu je utrjena (ima citadelo), palača v Knososu pa je ni potrebovala. ♦ Palači sta s svojo velikostjo, obliko in materiali opozarjali na pomembnost njihovih prebivalcev. ♦ Obe palači sta imeli prestolno dvorano, kjer je vladar opravljal svoje posle. ♦ Pri obeh so bili prostori zgrajeni okoli večjih dvorišč. ♦ V sklopu mezopotamske palače je bil tudi zigurat, kretska palača pa je poznala že vodovod in prezračevanje. ♦ Obe palači imata nepravilen tloris.	Za en pravičen odgovor 1 točka.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.4	1	♦ megaron	
	1	♦ glavni prostor mikenske palače/prestolna dvorana/vladarjevo bivališče	
	1	♦ Megaron je velika osrednja dvorana, katere strop nosijo štirje osrednji stebri. Na sredini dvorane je veliko odprto ognjišče.	
	1	♦ Iz megarona so se razvili tlorisi grških templjev.	
Skupaj	4		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.5	1	♦ Dioklecijanova palača v Splitu	Obe navedbi za 1 točko.
	1	♦ Spominja na urbs quadrata/(urbanistično) zasnovano rimskega mesta/castra/rimsko utrdbo.	
	1	♦ Zaradi kvadratne zasnove palače z obzidjem, mestnimi vrati in pravokotno sekajočo se mrežo ulic.	
Skupaj	3		

3. naloga: Starokrščanska umetnost v srednjem veku

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.1	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ katakombe ♦ Rim 	Za vsak pravilen odgovor 1 točka.
	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Dobri pastir ♦ Pastir, ki ima prek ramen vrženo ovco, okrog njega pa so naslikane ovce. ♦ Gre za simbol Jezusa kot pastirja, ovce pa so verniki. 	
	1	♦ B	
Skupaj	6		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.2	1	♦ 4. stoletje	
	1	♦ leta 313	
Skupaj	2		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.3	1	♦ bazilika/starokrščanska bazilika	Obe navedbi za 1 točko.
	1	♦ sv. Petru, Rim	
Skupaj	2		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.4	5	<ul style="list-style-type: none"> ♦ A glavna ladja ♦ B stranska ladja ♦ C transept/prečna ladja ♦ D apsida/bema ♦ E atrij 	

4. naloga: Primerjava romanike in gotike

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.1	2	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Gre za vzdolžni ali longitudinalni tloris. ♦ Tloris temelji na latinskem križu. ♦ Osnovni modul je križiščni kvadrat. ♦ Značilen je poudarjen transept. ♦ Imata ambulatorij/korni obhod in žarkaste kapele. 	
	2	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Prostori drugega tlorisa so bolj povezani, niso tako členjeni kot pri prvem tlorisu. ♦ Korni del (chevet) je pri drugem tlorisu bolj povezan s transeptom. ♦ Korni del drugega tlorisa je daljši. ♦ Na stenah drugega tlorisa so bolj poudarjeni zunanji oporniki. ♦ Iz drugega tlorisa je razvidno križnorebrasto obokanje travej. 	
Skupaj	4		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.2	1	♦ slika 4.3: apsida/polkrožni zaključek	
	1	♦ slika 4.4: 5/8-zaključek/tristrani/večkotni zaključek/prezbiterij	
Skupaj	2		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.3	2	dve od: ♦ Figura je manj toga, bolj je razgibana. ♦ Gubanje draperije je bolj poudarjeno. ♦ Obraz figure je čustveno bolj izrazen. ♦ Usločena glava ukrivi vertikalo, trup je zasukan, frontalnost ni več poudarjena. ♦ Cik-cak gubanje od vzporednih gub.	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.4	2	slika 4.7: ♦ zmagoslavni Kristus ♦ Kristus je upodobljen živ, prikazan je kot tisti, ki je premagal smrt na križu.	
	2	slika 4.8: dve od: ♦ Kristus trpin/trpeči Kristus ♦ Kristus je mrtev, telo je izmaličeno od ran, poudarjeno je njegovo trpljenje in žrtvovanje. ♦ Križ je upodobljen kot drevo življenja/vejnato razpelo.	
Skupaj	4		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.5	1	ena od: ♦ Umetnost postane bolj čustveno izrazna. ♦ Umetnost skuša nagovoriti vernikova čustva. ♦ Umetnost postane bolj pripovedna/narativna, da se vernik lažje poistoveti z vsebino.	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.6	1	♦ Velesovska Marija/samostan Stična/kapela na Malem gradu v Kamniku ...	
	1	♦ Križani iz Pirana/Kapiteljska cerkev v Novem mestu/Mrtvaški ples Hrastovlje ...	
Skupaj	2		

5. naloga: Visoka renesansa

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.1	3	tri od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Donato Bramante ♦ Michelangelo Buonarroti ♦ Leonardo da Vinci ♦ Rafael ♦ Giovanni Bellini ♦ Tizian 	Za en pravičen odgovor 1 točka.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.2	3	tri od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ stebri ♦ preklada ♦ friz s triglifi in metopami ♦ kupola ♦ venčni zidec ♦ stopničasta ploščad 	Za en pravičen odgovor 1 točka.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.3	1	♦ bazilika svetega Petra v Vatikanu/Rimu	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.4	1	♦ Julij II.	
	1	♦ sužnja/Umirajoči suženj/Upirajoči suženj	
Skupaj	2		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.5	3	tri od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ poudarjena anatomija ♦ telesa v gibanju ♦ nonfinito ♦ gladka površina belega marmorja/neobdelani podstavki ♦ kip iz enega kosa marmorja ♦ terribilità/patos ♦ herojska telesa ♦ kontrapost 	Za en pravičen odgovor 1 točka.

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.6	1	♦ slika 5.6: Ana Samotretja	
	1	♦ slika 5.7: Sacra Conversazione/Sveti pogovor	
	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Marijina mati Ana drži v naročju Marijo in Jezuščka, ki se igra z jagnjetom, predpodobo njegove žrtve. ♦ Sveti pogovor. Marija sedi na prestolu z detetom v naročju, obdajajo jo svetniki in angeli, zatopljeni v svoje misli. 	
Skupaj	3		

Skupno število točk: 60

Izpitna pola 2

1. naloga: Žanrski motiv v umetnosti novega veka

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.1	1	♦ motivi človeka pri vsakdanjih opravilih	
	1	♦ kmečki: 1.2, 1.4, 1.6 ♦ meščanski: 1.1, 1.5 ♦ aristokratski: 1.3	Za štiri pravilne navedbe 1 točka.
	2	♦ slika 1.7: barok ♦ slika 1.3: rokoko ♦ sliki 1.4, 1.6: realizem ♦ slika 1.5: impresionizem ♦ slika 1.2: nova stvarnost/ekspresionizem	Za vseh pet pravilnih navedb 2 točki. Za tri ali štiri pravilne navedbe 1 točka.
Skupaj	4		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.2	1	♦ Nizozemska/Holandija	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.3	1	♦ kmečko svatbo	
	2	dve od: ♦ Slikar se odmika od realističnosti. ♦ Figure so stilizirane, prežema jih nenavadna notranja svetloba. ♦ Figure imajo groteskne izraze, obrazi so maske, magični realizem. ♦ Poudarjeno je umetnikovo videnje dogodka. ♦ Ekspresivno deformirana telesa. ♦ Monumentalni realizem. ♦ Disproporcioniranost. ♦ Močne konture.	
Skupaj	3		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.4	1	slika 1.3: ena od: ♦ Motiv kaže moralni propad plemstva. ♦ Motiv kaže problematiko zvez, sklenjenih iz ekonomskih razlogov, in stanovsko neprimernih zvez. ♦ Motiv kaže slabe razvade plemstva, kvartopirstvo, pijančevanje in ponočevanje.	
	1	slika 1.4: ena od: ♦ Motiv povečuje kmečko delo. ♦ Figure poberkovalk delujejo svečano, dostojanstveno, kljub temu da kaže dninarke pri ponižujočem delu.	
Skupaj	2		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.5	1	slika 1.5: ♦ Motiv prikazuje brezskrbno preživljanje prostega časa pariških meščanov na reki Seine, razpoloženje je veselo sproščeno.	
	1	slika 1.6: ♦ Motiv prikazuje umetnikov obisk domačih, vzdušje je moreče, čutiti je zadrego, motiv je intimen, avtobiografski.	
Skupaj	2		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.6	1	♦ poklicanje sv. Mateja	
	1	♦ svetopisemska/nabožna/krščanska	
	1	♦ Slikar je prizor postavil v krčmo svojega časa, figure so oblečene v sodobna oblačila, predstavljeni so kot gostilniško omizje. Štejejo denar, se pogovarjajo, so pri vsakodnevni opravi.	
Skupaj	3		

2. naloga: Prepoznavanje obdobja

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.1	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ obdobje: barok ♦ stoletje: 17. stoletje ♦ država: Italija 	
	2	štiri od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Slovenija ♦ Hrvaška ♦ Avstrija ♦ Francija ♦ Nemčija ♦ Češka ♦ Španija ♦ Nizozemska ♦ Belgija 	Za dva pravilna odgovora 1 točka.
	1	♦ C	
Skupaj	6		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.2	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ B ♦ D 	Za dva pravilna odgovora 1 točka.
	1	♦ Bernini	
	1	♦ David je upodobljen med bojem.	
Skupaj	3		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.3	2	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ simetričnost ♦ razgibanost ♦ izstopajoči rizaliti ♦ centralni tloris ♦ dvostolpnost ♦ kupola na tamburju ♦ konkavnost ♦ valovitost fasade ♦ antični arhitekturni elementi: timpanon, polsteber, pilaster 	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2.4	1	♦ Caravaggio	
	1	♦ Sveto pismo/Biblija	
	1	♦ večerja v Emavsu	
	1	♦ Upodobljen je trenutek, ko učenca pri večerji prepoznata vstalega Kristusa.	
Skupaj	4		

3. naloga: Slikarstvo rokokoja in neoklasicizma

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.1	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ slika 3.1: gospa/Madame de Pompadour ♦ slika 3.4: Napoleon (Bonaparte) 	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.2	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ slika 3.1: aristokratski/reprezentativni/celopostavni portret ♦ slika 3.4: konjeniški/reprezentativni portret 	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.3	1	♦ Propagandni značaj ima Napoleonov portret./ Portret na sliki 3.4.	
	1	♦ Napoleon je prikazan kot vojskovodja/junak, ki na vzpenjajočem se konju prečka Alpe. Na skalah prelaza lahko poleg imena Bonaparte delno razberemo imeni Hanibala in Karla Velikega, kar kaže na primerjavo Napoleona s tema slavnima zgodovinskima osebnostma.	
Skupaj	2		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.4	1	♦ galantna zabava/galantni prizor/fête galante	
	2	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Služabnik guga damo v idealni krajini – dama visoko dviguje nogo in pri tem odvrže čevelj proti v grmovju skritega ljubimcu. ♦ Na njuno (prepovedano) ljubezen opozarjajo tudi kipi amoretov: pod gugalnico sta dva objeta, nad ljubimčevo glavo pa tretji tišči prst pred usta, kot bi sporočal, da je o tej ljubezenski zvezi treba molčati. 	
Skupaj	3		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.5	2	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ dekorativnost ♦ slikovitost ♦ lahkotnost ♦ nežen/svetel kolorit ♦ pastelne barve ♦ koprenasto ozračje ♦ igrivost ♦ fêtes galantes/galantne zabave 	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.6	1	♦ veduta	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.7	1	♦ Franc Kavčič, Salomonova sodba	Za obe navedbi 1 točka.
	1	♦ neoklasicizem	
	1	♦ Starozavezni motiv namiguje na pravičnost in modrost vladarjev.	
Skupaj	3		

4. naloga: Arhitektura 19. stoletja

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.1	4	<ul style="list-style-type: none"> ♦ slika 4.1: neoklasicizem ♦ slika 4.2: historicizem/historični slogi/ neogotika/zgodovinski slogi ♦ slika 4.3: inženirska arhitektura ♦ slika 4.4: secesija 	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.2	1	♦ Slavolok zmage, Pariz	Obe navedbi za 1 točko.
	1	♦ Napoleonove zmage/poveličevanje vojnih zmag	
Skupaj	2		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.3	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Historični slogi/historicizem/zgodovinski slogi pomenijo zgledovanje po preteklih arhitekturnih slogih zaradi zanimanja za preteklost. ♦ Neogotika pomeni zgledovanje po gotski arhitekturi. 	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.4	1	♦ nebotičnik	
	2	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ mostovi ♦ tovarniške zgradbe ♦ železniški peroni ♦ veleblagovnice ♦ razstavišča ♦ muzeji 	
Skupaj	3		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.5	3	tri od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ uporaba novih materialov (steklo, železo, keramika) ♦ novi dekorativni vzorci ♦ poudarjena vegetabilnost z valovitimi oblikami ♦ asimetrične krivulje ♦ geometrični vzorci ♦ ideal celostne umetnine (celostno oblikovana stanovanjska hiša) 	
	1	♦ na prelomu 19. in 20. stoletja/v začetku 20. stoletja	
	1	♦ ljubljanski potres (leta 1895)	
Skupaj	5		

5. naloga: Umetnost po 2. svetovni vojni

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.1	1	♦ New York	
	1	♦ muzej, galerija moderne umetnosti	
	1	♦ B	
	1	♦ organska arhitektura/modernizem	
Skupaj	4		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.2	1	♦ B	
	1	♦ Bili so zbiralci umetnosti/bankirji/ industrialci/ mecenari/podporniki umetnosti/ustanovitelji fundacije.	
Skupaj	2		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.3	3	♦ slika 5.2: op art ♦ slika 5.3: land art/earth art ♦ slika 5.4: pop art	
	1	ena od: ♦ Raziskuje optične učinke optičnih prevar. ♦ Postavlja instalacije in ambiente v naravi, narava je material, iz katerega ustvarja. ♦ Ironično prikazuje potrošniško družbo.	
Skupaj	4		

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.4	1	♦ postmoderna umetnost/ postmodernizem/sodobna umetnost	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.5	2	♦ pop: intenzivne, močne barve (rumena, modra, rdeča)	
		♦ klasicizem: klasični arhitekturni elementi (slavolok, stebri, kolonada, arhitrav, fontane)	

Vpr.	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.6	2	dve od: ♦ strip ♦ grafit ♦ asemblaž ♦ afriška, domorodska umetnost ♦ art brut	

Skupno število točk: 60

DEL B**Navodila za ocenjevanje**

Navodila za ocenjevanje so pripravljena v skladu s poglavjem 3.2 »Tipi nalog in ocenjevanje« in z merili ocenjevanja posameznih delov izpita, ki so objavljena v poglavju 3. 3. 2 v Predmetnem izpitnem katalogu za splošno maturo 2016 – Umetnostna zgodovina.

Elementi ocenjevanja	Merila	Točke	Skupaj
1. podatki o umetniškem delu	Za vsako pravilno navedbo: ime umetnika, naslov izbranega umetniškega dela ali ime in kraj, kjer stavba stoji, okvirjen čas nastanka, tehnika ali material, približna velikost, nahajališče in umestitev v slogovno obdobje.	za vsako pravilno navedbo 1 točka	4 točke
2. oblikovna razčlemba	navedena ni nobena od oblikovnih lastnosti umetniškega dela	0 točk	3 točke
	opis motiva ter navedba in opredelitev enega ali dveh elementov oblikovne analize (telesnost, prostor, kompozicija, barve, svetloba, tekstura, ...) izbranega likovnega dela, razčlemba je pomanjkljiva	1–2 točki	
	navedba večine oblikovnih elementov v povezavi s kompozicijskimi lastnostmi in sestavo, jasna opredelitev in povezava s slikovnim gradivom	3 točke	
3. vsebinska razčlemba	navedena ni nobena od vsebinskih lastnosti umetniškega dela	0 točk	3 točke
	opis in prepoznavna ikonografskega motiva, interpretacija je pomanjkljiva in nejasna	1–2 točki	
	natančna opredelitev vsebine upodobljenega dela in njegovega sporočila; interpretacija je jasna, samostojna in smiselna	3 točke	
4. navedba okoliščin nastanka umetnine, umetniški vplivi in pomen za umetnost	naveden ni nobeden od zahtevanih elementov	0 točk	8 točk
	pomanjkljiva navedba okoliščin oziroma vplivov na izbrano umetniško delo; razlaga ni jasna; primerjava je pomanjkljiva in nejasna	1–4 točke	
	celovita navedba okoliščin, smiselno povezano opredeljeni umetnostni vplivi in jasno označen pomen dela za umetnost; interpretacija je smiselna in samostojna; primerjava je celovita in jasna	5–8 točk	
5. opredelitev odnosa do likovnih del	odnos do obeh umetniških del ni naveden	0 točk	2 točki
	zapis odnosa do obeh umetniških del	1 točka	
	smiselna opredelitev odnosa do obeh umetniških del z utemeljitvijo	2 točki	

Skupno število točk: 20

Izpitna pola 1

6. naloga

EO	Odgovori
1	<p>štiri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Stolnica Naše ljube gospe (Notre-dame) ◆ Reims ◆ 1211 temeljni kamen, glavčina del končana do konca 13. st. (13. st.) ◆ v = 38 (obok v notr.), d = 149 m (zunanja mera) ◆ monumentalna stavba ◆ kamnita gradnja ◆ visoka gotika
2	<p>tri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Mogočna kamnita stavba, ki sili v višino. ◆ Tloris ima vzdolžno zasnovo in temelji na obliki latinskega križa. Posnema 3-ladijsko bazilikalno shemo, s 3-ladijsko prečno ladjo, ki preide v 5-ladijski kor s kornim obhodom z žarkasto razporejenim vencem kapel. Tu se prostor odpira, je povezan in enovit. ◆ Višina križnorebrastega šilastega oboka v notranjščini meri 38 m in izraža težnjo po razvoju gotske arhitekture v višino. Tako gradnjo so omogočila nova matematična in statična spoznanja, ki so jih uporabili v konstrukciji skeletne gradnje. ◆ Pomembno je tudi skladno razmerje med višino in širino stavbe. Reimška katedrala slovi kot ena najbolj skladnih in harmoničnih. ◆ Križna rebra izhajajo iz navpičnih nosilcev, slopov in služnikov. Teža oboka se prenaša v opornike, notranjim opornikom se pridružijo zunanje podpore, oporniki in oporni loki, ki prestrezajo težo ter stranski pritisk strehe in obokov. Tako so stranske stene razbremenjene nosilnosti, zato jih lahko predirajo vedno večje okenske odprtine. ◆ Zunanje opornike zaključujejo stolpiči, fiale, zasnovani kot tabernaklji, z bodičasto streho, ki jih zaključujejo križne rože ali lilijini križi. ◆ Shema notranje stene glavne ladje je postala trinadstropna, sestavljena iz spodnjih visokih arkad, triforija (tesen hodnik v steni z odprtinami) in zgoraj visokih oken, ki tvorijo svetlobno nadstropje. ◆ V Reimsu se je na okvirjih oken prvič pojavilo značilno gotsko kamnoseško okrasje geometrijske oblike, krogovičje. ◆ Od 7 zvonikov so zgradili samo dva, pa še ta sta nedokončana. ◆ Za zahodno pročelje je značilna tridelna vertikalna in horizontalna zasnova. Spodaj je poudarjen stopničasto poglobljeni slavočni vhod z zatrepi, v sredini rozeta in zgoraj galerija kraljev ter oktagonalna zvonika s pomanjšanimi vogalnimi stolpiči. ◆ Veličastnost stavbe dopolnjuje in stopnjuje bogato kiparsko okrasje, ki so ga vzporedno z gradnjo stolnice na gradbišču ustvarjale različne kiparske delavnice (zato ni slogovno enotno). Najbolj presenetljivi so tisti kipi, v katerih je zaslediti naslon na antično kiparstvo, ki ga posnemajo z realizmom teles ter mirnimi, brezčasnimi obrazi in gubami draperije, kakor bi bila mokra. Te značilnosti so najlepše razvidne v figurah Marije in Elizabete v skupini Obiskovanja. ◆ Razberemo lahko tudi značilnosti gotskega kiparstva (osvobajanje figur od stene, voluminoznost, individualizacija, podaljšana telesa, skrita za nagubano draperijo, eleganca drž in kretenj). Vrhunec te prefinjene gotske lepote predstavlja Smejoči se angel iz skupine Oznanjenja. ◆ Kipi so bili pobarvani z močnimi barvami, ki pa so skozi stoletja zbledele in so opazne le v sledovih. ◆ Velike okenske površine so zapolnjene z vitraji, sestavljenimi iz več tisoč koščkov obarvanega stekla intenzivnih barv, spetih s svinčenimi spojkami in utrjenih z železno mrežo.

3	<p>tri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Gotska katedrala simbolno ponazarja nebeški Jeruzalem, ki je opisan v svetopisemski knjigi Razodetja in je svetopisemska metafora samih nebes, pa tudi nebeškega reda, ki se kaže v ponavljajočih se harmoničnih številčnih razmerjih, skrivni geometriji in numeričnem simbolizmu. ♦ V gotških stavbah je imela pomembno vlogo svetlobna simbolika, ki jo je uveljavil opat Suger, saj je Boga izenačil s svetlobo. Ta je božje znamenje in lahko zastre sence sveta. Tudi sončni žarki, ki padajo skozi vitraje v notranjščino, tako da jih barvasto steklo obarva, postanejo aktivni udeleženec, ki daje stavbi identiteto in vsebino. Na senčni severni strani se običajno na oknih pojavljajo motivi Stare zaveze, na vzhodnem delu motivi s Kristusom, ki vedno znova s soncem vstaja, in na bolj osvetljeni južni steni motivi Nove zaveze. ♦ Projicirane barvne lise po notranjih stenah lahko razumemo kot drago in poldrago kamenje, iz katerega je sezidan nebeški Jeruzalem. ♦ Kiparsko okrasje je zapleten sklop srednjeveškega enciklopedičnega znanja, od tematike univerzalnosti vesoljne Cerkve kot institucije (predstavniki različnih ljudstev, štiri reke paradiža, prvi učitelji, apostoli in mučenci, sedem svobodnih umetnosti) do lokalnih tem s kultom lokalnih svetnikov sv. Nivarda in Remigija ter zgodb iz življenja in slave Kristusa in Marije. Poseben poudarek je namenjen zgodovini kronanj starozaveznih in francoskih kraljev, v povezavi s posebno namembnostjo stavbe (katedrala, v kateri so kronali francoske kralje).
4	<p>osem od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Katedrala v Reimsu je bila zgrajena ok. leta 1300 – takrat so dokončali tudi večino arhitekturnega okrasa. Njen videz je skladen, ker so upoštevali prvotni načrt. ♦ Tako kot druge srednjeveške stolnice stoji tudi reimška sredi mesta, na istem kraju kot dve prejšnji cerkvi. V najstarejši cerkvi je sv. Remigij, reimški škof, konec 5. stoletja krstil Klodvika I. in ga pozneje okronal. S tem se je začela tradicija kronanja francoskih kraljev v Reimsu, kar je to cerkev uvrstilo med štiri kraljevske katedrale. ♦ Ko je leta 1210 stara stolnica pogorela, so začeli graditi sedanjo. Gradnja se je zavlekla do konca 13. stoletja, ker so bili stroški za gradnjo in bogat kiparski okras visoki, težave pri gradnji pa so povzročali tudi visoki davki in posledično upori prebivalcev. ♦ Katedrala je ostala nedokončana, kar je opazno pri zvonikih. ♦ Ko so gradili to stolnico, so že dokončali katedrale v Chartresu, Laonu in Parizu. ♦ Katedrala v Reimsu je nastala v visoki gotiki konec 13. stoletja, rimski Kolosej pa v rimski antični umetnosti v 1. stoletju n. št. ♦ Reimska stolnica je sakralna (verska) stavba, Kolosej pa profana (posvetna). ♦ Imena glavnih gradbenih mojstrov katedrale so bila vpisana v tlakovce labirinta (simboliziral je pot duhovnega očiščenja pred vstopom v glavno ladjo cerkve) na začetku glavne ladje (Jean d'Orbais, Jean-le-Loup, Gaucher de Reims in Bernard de Soissons), podobno v Chartresu in Amiensu. V 18. stoletju so ga odstranili. Ime arhitekta rimskega Koloseja ni znano. ♦ Obe stavbi sta zgrajeni iz kamna. Kolosej je poleg kamna zgrajen še iz opek in betona (konkrecije). Obe arhitekturi sta trinadstropni in vzdolžno zasnovani. Reimška stolnica ima v tlorisu obliko latinskega križa, Kolosej pa elipse. ♦ Obe arhitekturi sta gradbeni mojstrovini svoje dobe: reimška stolnica zaradi skeletne gradnje, Kolosej pa zaradi svoje veličastnosti (bil je največji amfiteater v antiki) in funkcionalnosti. ♦ Arhitektura stolnice je bila namenjena vernikom, ki so se zbirali v njeni notranjščini – njene velike okenske površine so tako zapolnjene z vitraži, pokrita je s križnorebrastim obokom. V amfiteatru pa so obiskovalci sedeli na prostem, na umetno zgrajenih brežinah – tribunah, kjer jih je pred vremenskimi razmerami ščitila le zapletena platnena streha – velarij. Arkade so bile odprte. Vhodov v areno je bilo zaradi njene velikosti in namena bistveno več, kot jih je v stolnici. ♦ Obe zgradbi sta monumentalni: Kolosej bistveno bolj od stolnice, saj je bilo v njem prostora za nekajkrat več obiskovalcev kot v Reimsu (od 55.000–80.000). Zvonika stolnice sta visoka 81 m, višina zunanjščine Koloseja pa meri 50 m, kar ustreza 12-nadstropni stolpnici.

	<ul style="list-style-type: none"> ♦ V Reimsu so ob koncu 5. stoletja krstili kralja Klodvika, ustanovitelja frankovskega cesarstva, ki velja za prednika francoskih kraljev. Stolnica tako ni bila samo sedež reimškega škofa, ampak je postala kronanjska katedrala, v kateri je bilo potem kronanih še 29 francoskih kraljev. Kolosej sta dala postaviti cesarja flavijske dinastije, Vespazijan in njegov sin Tit, zato nosi tudi ime Flavijski amfiteater. Nastal je kot amfiteater ali arena, kot javna zabaviščna zgradba, v kateri so potekali gladiatorski boji. ♦ Katedrala prikazuje upravičenost francoskih kraljev do posvetne oblasti zaradi božje volje. Z galerijo kraljev poudarja tudi politično sporočilo o neposredni podložnosti francoskih mest kroni in potrebi po utrjevanju centralistične oblasti. Spadala je med štiri kraljevske katedrale (še Pariz in Chartres ter Saint-Denis) in ima pomembno simbolno politično vlogo za francosko monarhijo. Kolosej je bil zgrajen na mestu nekdanjega Neronovega Domus Aurea: najbrž tudi zaradi demagoških učinkov (želja po priljubljenosti nove flavijske dinastije). ♦ Stavba je ključni arhitekturni spomenik francoske visoke gotike. Je naslednica zgodnjegotskih stolnic v Parizu in Chartresu. S sočasno stolnico v Amiensu je vrhunec te umetnosti v Franciji. Kljub temu da so vse stavbe zaradi velikopoteznosti projektov ostale nedokončane, reimška deluje najbolj celovito ter slovi po svoji skladnosti in monumentalnosti. Rimski Kolosej je bil največji v antiki, stavbe te vrste pa so obstajale že pred njim (npr. v Pompejih, Capui). Iz rimske antike so odkrili 230 amfiteatrov, najstarejši so nastali v 1. stoletju pr. n. št., po koncu gladiatorskih bojev pa so v 5. stoletju začeli propadati. Nekatere so porušili (reciklirali), npr. v toskanski Lucci, nekatere druge pa celo spremenili v utrdbe. ♦ Gradbišče stolnice je predstavljalo pomemben prostor šolanja stavbarskih mojstrov, ki so značilnosti te gradnje širili naprej v Nemčijo in Anglijo. Oblika amfiteatra kot ovalna arena je postala vzor raznim športnim objektom v kasnejših obdobjih – stadionom. Za olimpijske igre v Berlinu je dal Hitler leta 1936 zgraditi Olimpijski stadion za 100.000 gledalcev.
5	♦ Tu kandidat primerjalno opredeli svoj osebni odnos do likovnih del iz naloge z utemeljitvijo.

7. naloga

EO	Rešitev
1	<p>štiri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Michelangelo Buonarroti (1475–1564) ◆ strop Sikstinske kapele, 1508–1512 ◆ in Poslednja sodba, 1536–1541 ◆ delo velikih mer, 40 x 13 m, 13,7 x 12,2 m ◆ oboje freska ◆ Sikstinska kapela, Vatikan, Rim ◆ visoka renesansa
2	<p>tri od:</p> <p>STROP SIKSTINSKE KAPELE</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Enoladijska kapela je banjasto obokana. Michelangelo je razčlenil obok z navideznimi arhitekturnimi okvirji na manjša polja v obliki različnih geometrijskih likov, da je na stropu lahko razvrstil več vsebinskih ciklov. ◆ Navidezne, samo naslikane arhitekturne obrobe, zidci, konzole, oproge izjemno učinkovito členijo obok, hkrati pa dajejo celotni poslikavi videz enotnosti. Z njimi je ustvarjen okvir za figure, pa tudi branje prizorov je s tem, ko so postavljeni v red, veliko lažje. ◆ Vseh prizorov je 33 s 343 figurami, ki so v različnih prizorih različno velike. ◆ Celoten obok razdeli na manjše enote pet parov oprog. Med njimi se oblikuje devet pravokotnih polj, pet je manjših in štiri večja, v izmeničnem ritmu nanizana po osi oboka in obrnjena proti oltarju. ◆ Figure golih mladcev, ignudov, sedijo na navideznih arhitekturnih okvirjih teh pripovednih prizorov in držijo girlande, ki nosijo navidezne (naslikane) bronaste medaljone z reliefi z zgodbami iz Stare zaveze. ◆ Na konzole, postavljene med obočne kape nad okni, je Michelangelo postavil prestole z velikanskimi liki sedmih starozaveznih prerokov in petih antičnih sibil, ki se enakomerno izmenjavajo. ◆ Figure imajo močna atletska mišičasta telesa, postavljene so v razgibane, domiselne drže, ki se nikoli dvakrat ne ponovijo. ◆ V doživljanje naslikanih prizorov se vključuje stopnjevanje svetlobe od spodaj navzgor, ki se razžari v osrednjih devetih prizorih. ◆ Drugemu opaznemu stopnjevanju sledimo, ko se od vhoda do oltarja manjša število figur v osrednjih prizorih do ene same končne figure Boga, hkrati pa liki prerokov in sibil postajajo vse večji. ◆ Najverjetneje pa je Michelangelo predvidel, da bo obiskovalec že ob vstopu v kapelo lahko s pogledom razbral poslikano celoto, zato je bolj oddaljene figure naslikal večje. Prizori so orientirani tako, da so prilagojeni za pogled papeža, ki sedi na prestolu v oltarnem delu. ◆ Na stropu Sikstinske kapele je Michelangelo uporabljal svetle, nasičene in komplementarno kontrastne barve v tehniki buon fresco (slikanje na sveži omet). ◆ K utripajočemu učinku barv pripomorejo najopaznejše rumena, zelena in vijoličasta, zadnji sta še posebno poudarjeni kot osrednji liturgični barvi pri maševanju. <p>POSLEDNJA SODBA</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ V Poslednji sodbi je kompozicija zgoščena in manj pregledna, saj je sestavljena iz prepletene množice kakih 400 figur. ◆ Prizor na oltarni steni je naslikan skoraj 30 let pozneje v temnejših tonih, ki odsevajo spremenjeno razpoloženje in mračnejšo vizijo. ◆ Fresko lahko razdelimo v štiri vodoravne figuralne pasove, ki se delijo v levo in desno polovico. Leva polovica (to so figure na Kristusovi desnici) je namenjena vstajanju mrtvih iz grobov, ki se vzpenjajo v nebesa, desna pa pogubljenim, ki omahujejo v pekel. ◆ V sredini je skupina angelov s trobentami in knjigo razodetja, ki napoveduje sodbo, nad njo pa osrednja skupina Kristusa in Marije s svetniki, apostoli, mučenci in drugimi nebeščani. ◆ Celota deluje dramatično, v tem delu prevladujejo manj idealne in bolj človeško izrazne ter s telesnimi nepopolnostmi zaznamovane figure, ki so včasih celo groteskne.
3	<p>tri od:</p> <p>STROP SIKSTINSKE KAPELE</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Celota naj bi ilustrirala zgodovino človeštva, ki se je začela s prvim obdobjem pred Mojzesovim sprejetjem tabel postave. Ta čas prikazujejo podobe v osrednji osi na temenu oboka z motivi iz

	<p>stvarjenja sveta, stvarjenja človeka in izgube božje milosti, ki jim sledijo prizori iz Noetove zgodbe.</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Navzdol se zgodba nadaljuje prek motivov iz židovske Stare zaveze na bronastih medaljonih v rokah ignudov in na štirih vogalnih pendentivih ter s preroki, sibilami in Kristusovimi predniki, ki so napovedali Kristusov prihod na Zemljo. ♦ Novo obdobje Nove zaveze se začne s Kristusovo smrtjo in vstajenjem. Njegovo predpodobo zaradi smrti in vstajenja predstavlja figura Jone, postavljena v glavni osi nad Kristusom v Poslednji sodbi. <p>POSLEDNJA SODBA</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ To je prizor iz Apokalipse, ki opisuje Kristusov drugi prihod na Zemljo. Poslednja sodba pa je temačna vizija konca. ♦ Vsi povzdignjeni in prekleti so prepleteni v človeški gmoti, ki prosi za milost razjarjenega Boga. ♦ Na oblaku pod Kristusom sedi Jernej s človeško kožo v rokah, da bi pokazal, kako je bil mučen (odrl so mu kožo). Obraz na tej koži pa ni svetnikov, temveč Michelangelov. Tu so še drugi apostoli in svetniki, nekateri prepoznavni po svojih atributih, npr. Peter s ključi, Janez Krstnik z ovčjim krznom, Lovrenc z rešetko, Katarina s kolesom, Sebastijan s puščicami itn. ♦ Človeške duše spodaj ponovno vstajajo in se spreminjajo nazaj v svoje prvotno človeško stanje. V spodnjem delu je gruča angelov s trombami, ki napovedujejo poslednjo sodbo. ♦ V sredini freske je Kristus kot sodnik z Marijo, ki je umaknila pogled in sodbo v celoti prepustila sinu. Kristus deluje jezno in neprizanesljivo. ♦ Novost je upodobitev pekla, saj ga Michelangelo ne konkretizira kot žrelo pošasti, ki ponazarja vrata pekla. Pač pa podobo povzame po Dantejevi Božanski komediji in vanjo vključi dva mitološka junaka, ki ju omenja pesnik, Harona, brodnika v svet mrtvih, in Minosa, sodnika v podzemlju, ki je ovit s kačo. ♦ Od oltarne proti vhodni steni se zvrsti devet prizorov iz Geneze, kakor si sledijo v zgodbi o stvarjenju sveta, najprej trije prizori stvarjenja neba in zemlje, ločitve svetlobe od teme in vode od kopnega. Sledijo stvarjenje Adama, stvarjenje Eve in sestavljeni prizor izvirnega greha in izгона iz raja. Zadnji trije prizori se začenjajo z motivom Noetove daritve, sledita vesoljni potop in Noetova pijanost. ♦ V lunetah, ki obdajajo polkrožna okna, in obočnih kapah nad njimi so Kristusovi predniki. Na štirih vogalnih pendentivih so prikazane zgodbe iz Stare zaveze na temo odrešenja izraelskega ljudstva (nad oltarjem Hamanova smrt in bronasta kača, nad vhodom Judita s Holofernom in David z Goljatom). <p>V četrtem pasu, v poljih dveh lunet, sta skupini angelov, ki nosita orodje Kristusovega mučeništva. Osrednji lik je mladi Kristus sodnik, ki v dejavnem položaju, v hoji, razporeja like okoli sebe v izvoljene in pogubljene, tako da njegova desnica povzdiguje blažene, levica pa zavrača preklete grešnike. Njegov zasuk poudarja krožno gibanje celotne poslikave v smeri urnega kazalca.</p>
4	<p>osem od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Sikstinska kapela je dvorna kapela v papeški Apostolski palači, kjer potekajo papeške konklave, postopki, s katerimi kardinali volijo novega papeža. ♦ Stavba ima preprosto obliko. Njena prostorska razmerja naj bi bila povzeta po jeruzalemskem templju, ki so ga leta 70 uničili Rimljani. ♦ Za njeno poslikavo so poskrbeli papeži, predvsem Julij II. in Pavel III. Papeži so tudi sodelovali pri ikonografskem programu, saj kot del poslikave nastopajo tudi družinski grbovni elementi (ignudi z bronastimi medaljoni). ♦ Poslikava simbolizira doktrino katoliške Cerkve, zato so motivi povzeti predvsem po Svetem pismu. ♦ Likovno naj bi bili predstavljeni temeljni motivi za razumevanje temeljnih verskih resnic. Sledijo srednjeveški opremi cerkva, ki naj bi likovno nagovarjala nepismene vernike ter jim pomagala pri razumevanju temeljnih vsebin. Takšen tip poslikave imenujemo Biblija za reveže (Biblia pauperum). ♦ Telesa na prvem delu so polnoplastično oblikovana (barvno modeliranje), telesa na drugem delu pa so ploskovita. ♦ Telesa na prvem delu so anatomsko pravilno zasnovana, močna, krepka in so ideal renesančnega pojmovanja golega telesa, na drugem delu pa sta telesi povsem ploskoviti in delujeta eterično, brez moči. ♦ Na obeh delih so konture jasno izrisane. ♦ Na prvem delu se posamezne telesnine jasno ločujejo od drugih, na drugem delu pa sta telesi predstavljeni kot eno telo.

	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Na prvem delu je prostor jasno definiran, na drugem delu pa nedefiniran. Na spodnjem delu slike drugačen vzorec bi lahko nakazoval tla. Zato drugo delo deluje kot bogato izvezena preproga. ♦ Kompozicije na prvem delu so piramidalne, nekatere tudi rahlo diagonalne, kompozicija na drugem delu pa je središčna. ♦ Na prvem delu so uporabljene naravne barve, ki so zelo svetle in nasičene, uporabljene za pogled od daleč. Na drugem delu je uporabljeno veliko zlate in bakrene barve, zato spominja na dela bizantinske umetnosti. ♦ Prvo delo je monumentalnih mer, tudi drugo delo je za sliko na platnu kar veliko. Prvo delo je zapletena kompozicija, sestavljena iz več prizorov, drugo delo je samostojen motiv.
5	♦ Tu kandidat primerjalno opredeli svoj osebni odnos do likovnih del iz naloge z utemeljitvijo.

8. naloga

EO	Rešitev
1	štiri od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Miron (delujoč ok. 470–440 pr. n. št.) ♦ Metalec diska (Diskobolos) ♦ ok. 450 pr. n. št. (5. stoletje pr. n. št.) ♦ marmorna rimska kopija po izvirniku iz bronu ♦ v = 155 cm (kip velikih mer) ♦ Museo Nazionale Romano, Rim ♦ klasična starogrška umetnost
2	tri od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Kip je prostostoječa polna plastika, upodobitev mladega atleta v gibanju, ki se pripravlja, da bo vsak hip zagnal disk. ♦ Umetnik je izbral trenutek, v katerem je nazaj iztegnjena roka obstala, zato da bi se bliskovito zavihtela naprej in zalučala disk. ♦ Prikazan je v času zamrznjen trenutek, preden disk odleti iz atletove roke. V tej drži se stikata konec zamaha in začetek samega meta. ♦ Atletovo telo je uvito, roka dvignjena, vse mišice napete, vene na roki izstopajoče od telesnega napora. ♦ Kip je mojstrska študija mišične napetosti in gibanja. ♦ Miron velja za začetnika in velikega mojstra dinamične upodobitve telesa. ♦ Mironov bronasti izvirnik je izgubljen, vendar ga lahko prepoznamo v več kakor 20 rimskih marmornatih kopijah, ki se med seboj nekoliko razlikujejo. ♦ Uporaba bronu je omogočila bolj razgibane oblike in obogatila kiparstvo z novimi izraznimi učinki. ♦ V klasičnem obdobju starogrške umetnosti je bilo človeško telo izhodišče za preučevanje velikostnih odnosov med telesnimi deli, določenimi s pravilom, ki mu pravimo kanon. O njem je prvi teoretično razpravljal Poliklejt in ga uresničil s svojim Doriforom (Kopjenoscem). ♦ Razmerje proporcev človeškega telesa je bilo določeno z merami, ki se nanašajo na velikost glave proti telesu v razmerju 1 : 7 ali velikost dlani proti celotni višini telesa 1 : 10. ♦ Grki so bili prepričani, da se je treba izogniti grobostim in nepravilnostim iz narave ter z uravnoteženo simetrijo in pravilnimi razmerji podati duševno lepoto. ♦ Upodobljene like, predvsem mlade moške, so pojmovali za idealne človeške tipe.
3	tri od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Metalec diska spada v vrsto upodobitev atletov, kiparske ikonografske teme, ki je bila zelo priljubljena v klasičnem obdobju grške umetnosti. ♦ Metanje diska je bilo ena izmed tekmovalnih veščin pentatlona (peteroboja), ki je vključeval skok v daljavo, metanje kopja, metanje diska, tek in rokoborbo. Tekmovanja so se zvrstila v enem dnevu in so bila ena izmed disciplin na olimpijskih igrah. V njih so se pomerili najbolj veščji in močni atleti, ki so lahko zdržali velik telesni napor. ♦ Urjenje pentatlona je bilo del vojaškega služenja, saj naj bi vsaka izmed veščin urila vse spretnosti, ki naj bi jih vojščak v boju potreboval. ♦ Atletska telesa pentatloncev so veljala za lepša in skladnejša od teles atletov, ki so se urili samo v eni disciplini.

	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Na stotine kipov golih moških atletov, junakov in božanstev je nastalo zato, da bi krasili tempeljske četrti, športne stadione in mestne trge. ♦ Po vsej verjetnosti je bilo atletovo golo telo posneto po resničnem športniku, zmagovalcu olimpijskih ali kakšnih drugih tekmovanj.
4	<p>osem od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Med prvimi kiparji, ki so upoštevali grški kanon, je bil Miron iz Eleutere, ki je ustvarjal med letoma 470–440 pr. n. št. ter spada ob Poliklejtu in Fidiji med najznamenitejše kiparje klasične grške antike. ♦ Delal je skoraj izključno v bronu in najbolj zaslovel z upodobitvami atletov, med katerimi je rimski zgodovinar Plinij poudaril prav Diskobola kot eno najznamenitejših Mironovih del. ♦ Pri njegovem delu so pisci v antiki občudovali pretehtane proporce in realistični čut. ♦ Zapuščina antičnega Rima, ki je bil glavni dedič antične Grčije, je navdahnila humanizem in renesanso v 15. in 16. stoletju. ♦ Iz rimskih kopij grških izvirkov so se učili ter z njimi primerjali svoje delo umetniki visoke renesanse (Michelangelo) in manierizma (Giambologna). ♦ Dinamična upodobitev, poseganje v prostor in ulovljeni trenutek pa so značilnosti enega največjih baročnih kiparjev Giana Lorenza Berninija. ♦ Arheološka izkopavanja ob koncu 18. in v 19. stoletju so pripomogla k novim razlagam in pogledom na grško umetnost v neoklasicizmu (Antonio Canova). ♦ Tip atletske razvitega idealnega moškega je bil priljubljen na propagandnih plakatih v času nacizma. ♦ Metalec diska je marmorni kip iz enega kosa marmorja, po bronastem izvirkniku, Laokontova skupina je tudi iz marmorja, izdelan iz sedmih marmornih blokov. Za delo se ne ve, ali je izvirknik ali kopija. ♦ Oba kipa sta polnoplastična. ♦ Delo na prvi sliki je realistično, delo na drugi sliki je naturalistično. ♦ Oba kipa sta razgibana, v dinamični drži. ♦ Metalec diska predstavlja akt športnika, atleta, motiv Laokontove skupine so oče starec in njegova dva sinova. ♦ Na obeh umetninah so predstavljeni moški akti. ♦ Snov za Metalca diska je športnik, predstavljen kot ideal, zmagovalec olimpijske discipline pentatlona, Laokontova skupina je delo, vzeto iz mitologije, predstavlja motiv svečenika Laokonta, ki so ga bogovi kaznovali s smrtjo, ker je svaril Trojance pred lesenim konjem. ♦ Lik Metalca diska je idealiziran, pri Laokontovi skupini je poudarjen čustveni izraz, patos, izraz napora, obupa in groze na obrazih in v razgibanih telesih. ♦ Kip Metalca diska izraža moč in veščine športnika, pri Laokontovi skupini pa se tri figure borijo za življenje in so kljub fizični moči nemočni. ♦ Obema so skupni pravilni človeški proporciji in poudarjena anatomija.
5	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Tu kandidat primerjalno opredeli svoj osebni odnos do likovnih del iz naloge z utemeljitvijo.

Izpitna pola 2

6. naloga

EO	Rešitev
1	<p>štiri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Rembrandt van Rijn ◆ Nočna straža (Združba kapitana Fransa Banninga Cocqa) ◆ 1642, 17. stoletje ◆ olje na platnu ◆ 363 x 437 cm, delo velikih monumentalnih mer ◆ Rijksmuseum, Amsterdam ◆ barok
2	<p>tri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Na sliki je upodobljena strnjena skupina moških v naravni velikosti, nekateri dvigujejo kopja, muškete, nekdo zastavo, drugi helebardo, zatopljeni so v pogovor in svoja opravila ... ◆ Iz skupine izstopata dve osvetljeni osebi v prednjem planu in deklica levo od njiju. ◆ Pri večini je nakazano rahlo gibanje, premik v levo, medtem ko se v nasprotni smeri, v desno, giblje le deklica. ◆ Figuralni prizor je postavljen pred arhitekturno kuliso z vratno odprtino (slavoločna stena, reprezentativna dvorana ali loža mestne hiše). ◆ Geste rok, zastava na levi in sulica na desni v diagonalah usmerjajo pozornost na osrednji dve osebi, eno v črnem z rdečim trakom in drugo v limonasto rumenem. ◆ Slika je napolnjena s trepetavim vzdušjem nemirnega dogajanja, z bogatimi kontrasti svetlobe in sence, najrazličnejšimi pozami figur, gest, izrazov na obrazih, vse med seboj kontrastira, tako da je slikovni prostor poln nemirnih cikcak linij. ◆ Za slikarja je pomembno oblikovanje obrazov in kretenj rok, da govorica telesa izrazi duševnost protagonistov. ◆ Nekatero figure se jasno in natančno izrisujejo iz ozadja z vsemi nadrobnostmi, nekatere pa so predstavljene bolj skicozno in manj natančno. ◆ Za slikarja je značilna uporaba <i>chiaroscuro</i>, svetlo-temnega kontrasta, svetloba je nakazana, kakor da prihaja z leve (senca roke na rumenem oblačilu); neodvisno od tega se kot svetlobno središče uveljavita moška v ospredju in deklica v ozadju. ◆ Prevladuje značilen slikarjev kolorit toplih zemeljskih barv: rjavih tonov, rumene in rdeče. ◆ Pastoznost nanosov je različna, poteze čopiča so deloma razvidne ali gravirane. Barvo je v glavnem polagal varčno, v glavnem v dveh plasteh, ponekod pa na debelo. ◆ Slika deluje podobno, kakor bi bila hipni fotografski posnetek (<i>snapshot</i>).
3	<p>tri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Slika je skupinski portret članov Združbe kapitana Cocqa, amsterdamske mestne milice (te so nekoč stražile mestna vrata in obzidje, v Rembrandtovem času pa je njihova vloga postala bolj simbolna in častna). ◆ Tradicionalni holandski skupinski portreti kažejo osebe, ki se ponavadi razpostavijo v eno ali dve vrsti in so vse naslikane enako pozorno, tokrat je skupinski portret upodobljen kot gledališko insceniran prizor. ◆ Iz naročila za statični portret je slikar ustvaril dinamično razgibano kompozicijo, ki je oživila v barvah, svetlobah, celo zvokih. Posamezne osebe niso dobro razvidne, saj se prekrivajo; slikar se namreč ni menil za želje naročnikov, da bi bili na sliki čim bolj vidni. ◆ Morda gre za prikaz konkretnega dogodka, ko se je združba pripravljala na uradni sprejem Marije Medičejske v Amsterdamu in bo odkorakala pred mestna vrata kraljici v pozdrav. ◆ Tudi barvi oblačil glavnih likov imata ikonografski pomen: kapitan Banning Cocq, bogati amsterdamski trgovec, je v črnem, kar je barva holandskih kalvinistov in demokratov, poročnik Ruytenburch ob njem pa v rumenem, v heraldični barvi Oranijcev. ◆ Upodobljena deklica, ki ji za pasom visi kokoš, je verjetno maskota združbe, saj kurji kremplji asociirajo na puškino kopito.
4	<p>osem od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Slika je bila naročena za veliko dvorano sedeža ene izmed treh amsterdamskih milic, leta 1715 pa je bila premeščena v amsterdamsko mestno hišo. Takrat je bila obrezana z vseh strani. ◆ Reprezentativne skupinske predstavitve postanejo na Holandskem zelo priljubljene v 17. stoletju in se kmalu spremenijo v zamrznjene ujete trenutke vsakdana banketov in zborovanj.

	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Rembrandt je dobil ob naročilu skupinskega portreta za 18 figur plačanih 100 guldnov na osebo (dve naj bi naslikal brezplačno). Kljub temu da so mu izplačali 1600 guldnov za 18 figur, jih je dodal še 16 samo zato, da je ustvaril bolj razgibano kompozicijo. ◆ Zelo pogosto je take portrete slikal Frans Hals. ◆ Množično skupinsko portretiranje izraža skupinsko pripadnost in narodni ponos novonastale neodvisne Holandije, ki je premagala avtoritarno Španijo. V tem času so bili v Holandiji v ospredju ideali družbene enakosti in svobodnega podjetništva. Amsterdam je postal vodilno evropsko trgovsko središče. Vse to je spodbujalo cvetoč umetniški trg in zanimanje za umetnost. ◆ V Rembrandtovem času je bilo zgodovinsko slikarstvo precej višje cenjeno od portreta. Po mnenju nekega kritika je slikarju uspelo, da skupinski portret deluje kot zgodovinska slika. ◆ V času nastanka slike je Rembrandt še veljal za najpomembnejšega slikarja svoje dobe. ◆ Obe sliki predstavljata skupinski portret, zasnovan zelo neformalno, žanrsko. ◆ Na prvi sliki je upodobljena amsterdamska milica, na drugi pa plemkinje iz družine Moškon. ◆ Na prvi sliki prostor ni povsem opredeljiv, na drugi sliki deluje, kot da je prizor postavljen na teraso, vendar po odblesku svetlobe na stekleni posodi lahko sklepamo, da so upodobljenke v slikarjevem ateljeju. ◆ Obe kompoziciji zaradi postavitve figur delujeta dinamično. Figure so zasukane v različne smeri s poudarjenimi kretnjami. ◆ Na obeh delih so figure oblikovane plastično in realistično. ◆ Na prvi sliki se le nekaj osrednjih figur jasno izrisuje od ozadja, ostale so manj poudarjene, na drugi sliki se vse tri figure jasno in natančno izrisujejo. ◆ Na obeh slikah so pri osrednjih figurah natančno poudarjeni in izrisani detajli oblačila, teksture blaga, našitkov in okrasja. Oblačila govorijo o položaju in socialnem statusu upodobljenecv. ◆ V obeh delih je poudarjena reprezentativnost upodobljenecv. ◆ Na prvi sliki je poudarjen <i>chiaroscuro</i>, na drugi sliki je jasna enakomerna svetloba. ◆ Obe sliki sta izdelani v tehniki olje na platno. ◆ Prva slika je monumentalnih mer, druga pa srednjih mer. ◆ V obeh delih prevladuje topel kolorit. Na prvi sliki je kolorit bolj zamolkel, temnejši, prevladuje rjavo-rumena barva, na drugi sliki so barve žareče, brez mehkih tonskih prehodov. V obeh delih posebne poudarke ustvarjajo odtenki rdeče barve. ◆ Za oba slikarja je značilna psihološka pronicljivost in jasna karakterizacija upodobljenecv. ◆ Za oba slikarja je tudi značilno, da sta se zelo prilagajala naročnikom in zahtevam trga.
5	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Tu kandidat primerjalno opredeli svoj osebni odnos do likovnih del iz naloge z utemeljitvijo.

7. naloga

EO	Rešitev
1	<p>štiri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Walter Gropius ◆ Bauhaus ◆ 1925–26 ◆ steklo, jeklo, beton ◆ stavba velikih mer ◆ Dessau, Nemčija ◆ modernizem, funkcionalizem
2	<p>tri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Šolsko poslopje sestavljajo trije veliki, med seboj povezani stavbni bloki. Deli stavbe so premišljeno razdeljeni po dejavnostih, ki bi v njih potekale. Vsakega od njih je arhitekt oblikoval drugače. Kompozicija je izrazito asimetrična. ◆ Celoto sestavljajo: povsem stekleno trinadstropno krilo z delavnicami, s strogimi vrstami oken členjen trinadstropni blok, namenjen poklicni šoli, in petnadstropni stolpič s študentskimi sobami, ki z izstopajočimi balkoni daje kompleksu grafični poudarek. Dvonadstropni most s prostori za administracijo povezuje delavniški blok s šolskim. Enonadstropna stavba z dvorano, odrom in jedilnico povezuje delavniško krilo z dijaškim domom. ◆ V celotnem kompleksu prevladujejo svetli toni, ki ustvarjajo oster kontrast s kovinskimi okviri v temni barvi. ◆ Tehnološko je stavba najsodobnejša gradnja tistega časa: skelet je iz armiranega betona s polnilom iz opeke, stropi so v pritličju dežnikasto odprti, ravne strehe so pohodne. Gradnja ne skriva svoje konstrukcije. ◆ Z železobetonom in steklom je Gropius ustvaril novo pojmovanje stene: okenska stena ne deluje več kot stena, ampak le kot klimatska pregrada med notranjščino in zunanjščino. Oba prostora povezuje, ne ločuje. ◆ Na vogalih se steklene površine stikajo brez vmesnega nosilca. Stene nimajo več nosilne funkcije, ampak so to prevzele jeklene ali betonske mreže. ◆ Horizontalne in vertikalne linije so v ravnotežju. Stavba je utelešenje modernih idealov industrijske estetike: oblike so preproste, geometrične, prostori pa oblikovani kakor pri enostavnem sestavljanju kvadrov.
3	<p>tri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Če gledamo poslopje iz zraka, je podobno letalskim propelerjem, ki so jih izdelovali v bližini Dessaua. Propeler je bil novost v industrijski revoluciji in zato so ga kot motiv prevzeli številni moderni umetniki. ◆ Osnovna struktura stavbnih kril vsebinsko sledi delovanju šole. Vsaka enota ima svojo funkcijo. ◆ Stavba odseva program šole, ki je poudarjal prepletenost obrtniškega in umetniškega dela, pisarniški del pa deluje kot komandni most med enotami. ◆ Delavnice so v popolnoma zastekljenem delu, to pa zagotavlja dobre možnosti za delo. Torej oblika sledi funkciji, kar je zagovarjal funkcionalizem. ◆ Pisarniški del povezuje posamezne enote stavbe. ◆ Steklена stena več ne ločuje, ampak povezuje zunanost in notranost brez pregrad. ◆ Stene postanejo zavese, ki le varujejo notranjščino pred dežjem, mrazom in hrupom. ◆ Vsi elementi gradnje odsevajo novo industrijsko estetiko.
4	<p>osem od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Arhitekt stavbe Walter Gropius je bil direktor te šole za oblikovanje. Stavba je prelomnica v razvoju moderne arhitekture – uporabljeni so novi materiali (steklo, beton, jeklo) – in uresničeno modernistično vodilo, da oblika sledi funkciji. Tako imenovani funkcionalizem se je kmalu zelo razširil po vsej Evropi in Severni Ameriki. ◆ Bauhaus je iznašel novo industrijsko estetiko, kar je vplivalo na industrijsko vnaprej izdelane elemente, ki so jih nato uporabili za gradnjo stavb. To je vodilo v njihovo tipiziranje. ◆ Bauhaus je iznašel tudi nove pedagoške načine poučevanja umetniških predmetov, ki jih take in podobne šole uporabljajo še danes. ◆ Umetniki, ki so se šolali na Bauhausu, naj bi s kakovostno oblikovanimi industrijskimi izdelki ustvarjali boljšo družbo. ◆ Industrijska proizvodnja kakovostno oblikovanih izdelkov je izdelke pocenila in tako so bili

	<p>dostopnejši širšemu krogu.</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Med učitelji je bila vrsta pomembnih umetnikov tistega časa. Bauhaus je bil ustanovljen leta 1919 v Weimarju, a zaradi političnih zaostretev so šolo preselili v Dessau. ♦ Leta 1932 so nacisti šolo zaprli, Laszlo Moholy-Nagy pa jo je 1937 po vzoru Bauhauasa (New Bauhaus) odprl v Chicagu. ♦ Stavba Bauhauasa je z drzno uporabo stekla v obliki velikih prosojnih površin, jasno prostorsko členitvijo in funkcionalno ureditvijo celote ter domišljeno sintezo arhitekture, notranje opreme in pohištva postala paradigma modernega gibanja. ♦ Na to arhitekturo so vplivale tudi sočasne avantgarde v slikarstvu, kakršni sta ekspresionizem in kubizem. ♦ Prva stavba je modernistična/funkcionalistična, druga stavba je renesančna. ♦ Prva stavba se odmika od klasičnih načel arhitekture, druga pa ravno nasprotno temelji na antični tradiciji. ♦ Prva stavba je javna stavba (šola), druga stavba je zasebna stavba (mestna palača). ♦ Glede na funkcijo je prilagojena tudi oblika fasade: mestna palača je zelo zaprta pred zunanostjo, večja okna ima le v nadstropju, medtem ko ima šola celo steno stekleno (t. i. okensko steno), ki povezuje zunanjščino in notranjščino v največji možni meri. ♦ Prva stavba ima t. i. okensko steno, druga sorazmerno majhna polkrožno zaključena okna v prvem nadstropju. ♦ Fasada prve stavbe deluje kot mreža, fasada druge stavbe pa ima prav tako uravnotežene vertikalne in horizontalne linije. ♦ Fasada prve stavbe je členjena s kovinskimi profili, fasada druge pa s pilastri, ki imajo dorske, jonske in korintske kapitele. ♦ Prva stavba ima zelo razgiban tloris, druga pa enovitega, zaprtega.
5	♦ Tu kandidat primerjalno opredeli svoj osebni odnos do likovnih del iz naloge z utemeljitvijo.

8. naloga

EO	Rešitev
1	<p>štiri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Claude Monet ♦ Impresija, vzhajajoče sonce ♦ 1873 (druga polovica 19. st.) ♦ olje na platnu ♦ 48 x 63 cm (manjše mere) ♦ Musée Marmottan, Pariz ♦ impresionizem
2	<p>tri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Pred nami je zabrisana veduta pristanišča z nekaj čolni, dimniki in žerjavi v ozadju ter soncem v jutranjih meglicah na nebu. ♦ Nič na sliki ni čvrsto zarisano niti trdno oblikovano. Namesto z jasnimi obrisi je slikar kompozicijo zasnoval samo z madeži barv. Uporabil ni niti svetlo-temnega kontrasta, ampak je s komplementarnim kontrastom madeže modre in zelene uravnotežil z rumenimi in oranžnimi. ♦ Izbral si je visoko očišče, da je s tem izločil prednji plan. Tako bi lahko odpravil tudi horizont, vendar ga je zato, ker je želel ohraniti izrez neba, ohranil zabrisanega. ♦ Slika ne ustvarja več občutka poglobljajočega se prostora. ♦ Slikar je hotel ujeti učinke atmosfere. Namesto statičnim oblikam se je posvečal tistemu, kar se spreminja: metamorfozam neba in migotanju odsevov na vodni gladini. ♦ Na sliki so vidne nove kromatske strukture: na belo podlago so neposredno nanesene čiste barve.
3	<p>tri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Že ko je Monet leta 1874 sliko razstavil prvič, se je odločil, da je ne bo imenoval <i>Pristanišče v Le Havru ob sončnem vzhodu</i>, kakor bi bilo običajno, temveč <i>Impresija, vzhajajoče sonce</i>. S tem je poudaril, kaj ga je vodilo pri oblikovanju motiva. ♦ Slika ne prikazuje več nobene vsebine. Slikar namesto tega eksperimentira z barvami kot znanstvenik in sliko razstavi na barvne točke, saj želi ponazoriti, kakšna je narava naše

	<p>optične zaznave. Ko je slika nastala, je bil tak način razmišljanja novost, danes pa vemo, da je računalniška slika podobno sestavljena iz slikovnih pik (pikslov).</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Predmet upodobitve sta edino svetloba in migotajoče ozračje z meglo, dimom in odsevi na umazani vodi pristanišča. ♦ To je preprost zapis bežečega trenutka, pogled na sonce, ko se dviguje iz hitro izginjajočih jutranjih meglic. Že čez minute, če ne sekunde, se bo sonce vzpelo in barva povsem spremenila. Čoln se bo premaknil, vse bo drugače. ♦ Prostor se nadaljuje prek okvira, čas je zamrznjen v natanko tisti trenutek, ko je slika nastala. Kljub temu daje vtis neskončnosti trajanja zamrznjenega trenutka.
4	<p>osem od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Prva razstava impresionistov leta 1874 ni bila dobro sprejeta. Z izrazom impresionizem so kritiki razstavljenega dela označili kot nedokončana, očitali so jim, da so nastala hipno in nepremišljeno. Slike so se jim zdele kot skice. ♦ Vendar se je med kritikami pojavil tudi razumevajoč zapis, da impresija pomeni namesto krajine prikazati občutje, ki ga ta vzbudi. ♦ Po tej sliki je dobilo ime celotno impresionistično gibanje. To je bila skupina francoskih slikarjev, med katerimi je bil Monet vodilna osebnost, ki so ob koncu 19. stoletja opustili tradicionalno delo v ateljeju, zavrgli mitološke in verske vsebine ter odšli slikat v naravo, spontano, brez študijskih skic in priprav. ♦ Uporabljali so svetle, čiste barve, ki so jih neposredno nanašali na platno. ♦ Nov likovni prijem je zahteval tudi nove vsebine, novo motiviko: mestno življenje, kultura prostega časa, zabave, parki, predmestja s tovarnami, trgovska pristanišča, železniške postaje ... ♦ Umetnike je zanimalo predvsem vzdušje, ozračje teh prizorov ob različnih letnih časih, delih dneva. ♦ Motiv so proučevali tudi tako, da so se večkrat vrnili k slikanju istega prizora. Znale so Monetove serije slik istega motiva (katedrala v Rouenu, senene kopice, lokvanji). ♦ Velik pomen za njihovo drzno uvajanje novosti je imel tudi izum fotografije, ki beleži trenutek. Kamera je prevzela naloge realističnega slikarstva. Prav tako so na njihovo delo vplivale nove fizikalne teorije, ki so jim omogočile še natančnejše študije barve in svetlobe. ♦ Monetovo delo lahko primerjamo z deli znanstvenikov, filozofov in psihologov tistega časa, ki so zagovarjali tezo, da je stvarnost občutenje in da človeško znanje temelji zgolj na analizi naših občutij. ♦ Delo impresionistov zaznamuje tudi prilagojenost novemu trgu umetnin: umetnik izbira motiv po osebni želji, dela razstavi galerist in oceni likovni kritik, šele potem so pripravljena za prodajo. ♦ Sistem umetnik – galerist – kritik – kupec na umetnostnem trgu prevladuje še danes. ♦ Monetova Impresija je veduta pristanišča s čolni, dimniki, žerjavi v ozadju in soncem na nebu, medtem ko so v Mušičevem delu upodobljeni na kup nametani človeški liki, trupla internirancev. ♦ Za obe deli je značilno, da na slikah ni nič čvrsto zarisano, niti trdno oblikovano. ♦ Kompozicija pri Impresiji je zasnovana z visokim očiščem, pri Mušičevem delu zavzamejo trupla dve tretjini slike, tretji plan je črna senca. ♦ Pri obeh delih nimamo občutka poglobljajočega se prostora. ♦ Pri Impresiji so na belo podlago neposredno nanese čiste barve, na sliki Nismo poslednji barv ni, na svetli podlagi so črne figure; odsotnost barv simbolizira odsotnost življenja. ♦ Obe sliki sta naslikani v tehniki olje na platno. ♦ Pri Impresiji govorimo o likovni vsebini, je eksperiment z barvami, točkami, likovnimi elementi. Mušičeva umetnina kaže podobe mrtvecev, umirajočih, ki dajo občutiti trpljenje, ječanje, zadnji stik s tem svetom. ♦ V Impresiji je upodobljen bežeč trenutek, trenutni vtis slikarja ob pogledu na pristanišče, Mušičeva podoba umrlih in umirajočih je intimen zapis morečih podob, ki predstavljajo slikarjev zapis trpljenja med taboriščniki v Dachauu. ♦ Zoran Mušič je za to delo potreboval mnogo let po vojni, moreče podobe so njegov obračun s temi izkušnjami. V Monetovi Impresiji je čas zamrznjen v natanko tistem trenutku, ko je slika nastala.
5	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Tu kandidat primerjalno opredeli svoj osebni odnos do likovnih del iz naloge z utemeljitvijo.